Par savu vietu jācīnās pašam

RAMISA AĻIJEVA Amerikas Savienotajās Valstīs gūtā pieredze atšķiras no citu jauniešu stāstiem tanī ziņā, ka prombūtnē no Latvijas pavadītā laika garumu pats nevarēja izvēlēties, bija vien jāpieņem ASV vēstniecībā izsniegtās vīzas termiņš — viens gads. Tagad Ramiss pievērsies uzņēmējdarbībai, ir valdes loceklis SIA «Rudzāts» kas nodarbojas lauksaimniecības jomā.

Ramiss studēja Rīgā, apgūstot vadībzinātnes, un bija ticis līdz maģistratūrai, kad juta, ka iestājusies rutīnu, ko gribējās nomainīt ar jauniem iespaidiem. Draugi jau strādāja ASV. 2003. gadā Ramiss viņiem pievienojās, un par jauno dzīves un darba vietu kļuva Indianapolisa. Strādāja lielā amerikāņu firmā, kas pārdeva savu krāsu produkciju un arī krāsošanas pakalpojumus, par krāsotāju. Krāsošana notika, izpūšot krāsas strūklas, pirms tam ar plēvi nosedzot visas virsmas, kas nav jākrāso. Bija divas latviešu un viena krievu brigāde, pārējās — amerikāņu. Brigādē — pa diviem cilvēkiem. Ramiss bija pametis Latviju ar domu izvēdināt galvu, paskatīties pasauli, bez izteikta mērķa nopelnīt. Iepazina citu kontinentu, citu dzīves ritējumu, citādas prasības pret darbu. Piemēram, pēc ātri izkrāsotā pirmā objekta, par ko bija solīta samaksa — 800 dolāri, īpašnieks tomēr nesteidza parakstīt čeku, jo līgumā, lūk, neesot teikts, ka ar krāsu tikšot nopūsts arī krūms un zāle. Tad nu puišiem nekas neatlika kā noberzt krāsu bezmaz no katras lapas, taču turpmāk viņi strādāja daudz rūpīgāk. Iemācījās vienmēr ievērot līgumā noteikto. Amerikāņu privātmājas saliktas no vieglām konstrukcijām, kam, tāpat kā to reizēm rāda filmās, varot izbraukt cauri. Reiz, kad pieslietās kāpnes iegāzušās cauri sienai, arī krāsotāji jau pratuši pastāvēt uz to, kas līgumā rakstīts, — siena viņiem nav jālabo.

Ramisam līdz tam bija bailes no augstuma, bet to izdevās pārvarēt. Jaunieši strādāja bez darba vadītāja, jo paši bija pietiekami apzinīgi un saprata, ka ātrums, apjoms, kvalitāte visciešākajā saistībā ar nopelnīto. Ar savu darbu iemantoja lielu cieņu, saņēma aizvien labākus pasūtījumus.

Celtniecības darbiem Amerikā ir izteikts sezonalitātes raksturs, tos veic vasarā. Jaunieši bija labi nopelnījuši, un ziemā varēja izklaidēties. Martā izrādījās, ka bankas kontos turas vien pāris dolāru. Tad noderēja arī tādi darbiņi kā ratiņu sastumšana lielveikalos, ar ko varēja nopelnīt vismaz pusdienām. Izbaudījuši šādus grūtus laikus, beidzot tika pie darba rūpnīcā — remontēt grīdas, līdz pienāca vasara un jauna celtniecības sezona. Bet Ramisam bija jābrauc mājās. Īstenībā viņš jau bija bezgala noilgojies pēc savējiem, pēc ģimenes. Amerikā viņam pietrūka arī mājas ēdiena. Kad ļoti sagribējās Latvijas produktu, viņi brauca 300 kilometrus līdz pilsētai, kurā bija veikals ar Latvijas precēm. Pirka sieriņu «Kārums», kas tur maksāja trīs dolārus, šprotes un citus produktus. Amerikāņu veikalos pārsteidza tas, ka visi produkti bija milzīgos fasējumos. Ramisam nepatika arī birokrātija, — cilvēks, kurš nebija izgājis Amerikā pieprasīto formalitāšu kārtošanas ceļu, amerikāņu acīs bija tukša vieta.

Pēc atgriešanās mājās, iekrātā nauda gan izkususi kā sniegs.

— Es domāju, ka tas arī ir tas lielākais risks, kas rodas cilvēkam, kurš ārzemēs nopelna naudu un pārbrauc mājās. Nauda šeit iztērējas ļoti ātri. Jābrauc atkal peļņā. Izveidojas apburtais loks, — cilvēks atbrauc, aizbrauc. Un pēc gadiem pieciem saproti, ka esi atkal tajā pašā nulles punktā, — ne tev kaut kas ir Latvijā, ne Īrijā, un ka tu dzīvo kā vāvere, bez mitas skrienot uz riņķi. Ir jāsāk veidot kāds pamats vienā vietā.

Taču visā šajā ir arī kāds pluss, — visi, kas strādājuši ārzemēs, iegūst lielu pieredzi, iemācās ko jaunu, ierauga Latviju no cita skatupunkta, iemācās saskatīt tajā labas lietas. Arī norūdās, saprot, — ja pats nemeklēsi, neviens neko neiedos. Par savu vietu jācīnās, jābūt izteiktākam virzienam uz mērķi, un nevari būt paviršs vai vienaldzīgs savā virzienā uz to, — nobeigumā uzsvēra Ramiss Aļijevs.

6. un 7. lappusi sagatavoja L.Rancāne